

Proces - verbal nr.10

al ședinței ordinare a Consiliului de Bazin Bâc din 16 decembrie 2014

s.Temeleuți, r.Călărași, Casa de cultură

La ședință sunt prezenți:

Președintele Consiliului - dl Gori Victor,
Membrii Consiliului – dl Vladimir Susarenco (primăria or. Călărași), Sergiu Drapie (Consiliul raional Călărași), Nicu Beschieru (Consiliul raional Strășeni), Eudochia Tcaci (Centrul municipal Chișinău de Sănătate Publică), Vladimir Donos (Direcția socio-ecologică, primăria mun. Chișinău), Alexandru Frunză (Agenția „Apele Moldovei”), Marina Gîra (Agenția de Dezvoltare Centru), Nelian Capațina (Agenția Ecologică Chișinău), Efim Colun (OT Chișinău a MEM), Nicolae Iovu (primaria or. Strășeni), Coșeru Ina (Centrul Național de Mediu).

Sunt absenți:

Victor Diliraico (Consiliul raional Anenii Noi), Lilian Popescu (Consiliul raional Ialoveni), Dumitru Drumea (Institutul de Ecologie și Geografie).

La ședință au participat:

Evgheni Gucinski (Agenția Apele Moldovei); Constantin David (primarul s. Temeleuți), Alexandru Curmei (primarul s. Vălcineț), Alexandru Țîcu (viceprimarul com. Sipoteni) Iuliana Cantaragiu, Mihai Mustea (Secretariatul Tethnic CBB), consilieri locali, profesori-în total 22 persoane.

Ordinea de zi a ședinței:

- 1. Utilizarea izvoarelor și efectele ecologice asupra stării râului Bîc în raioanele Călărași și Strășeni**
- 2. Activitățile Consiliului sătesc Temeleuți privind desfășurarea lucrărilor de construcție a sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație a comunității. Amenajarea izvoarelor și alimentare cu apă a râului Bîc**
- 3. Cu privire la inițiativa „+ 3 izvoare pentru râu-în fiecare an”**

Președintele Consiliului, dl **Victor Gori**, a deschis lucrările ședinței, menționând că la ședință sunt prezenți-12 membri și ședința poate fi desfășurată. Agenda privind problemele propuse spre examinare a fost adusă la cunoștință și a solicit opinii pe marginea acestora.

Ordinea de zi a fost aprobată unanim.

1. S-a ascultat:

Raportul “ **Utilizarea izvoarelor și efectele ecologice asupra stării râului Bîc în raioanele Călărași și Strășeni**”, prezentat de Domnul **Mihai Mustea**, manager programe politici de mediu, Centrul Național de Mediu, menționînd că ședințele Consiliului de Bazin Bîc, de regulă, sînt desfășurate în teritoriu în dependență de importanța problemelor preconizate spre examinare. Avînd în vedere că anume de la Temeleuți pornește râul Bîc, în această regiune localitățile sunt situate în prejma fondului forestier bogate în izvoare, care la rîndul său alimentează sau ar putea alimenta râul Bîc, secretariatul tehnic al CBB a găsit de cuviință de a examina problema folosirii izvoarelor anume în această localitate. Mai mult ca atît, în curînd se va elibera izvorul râului Bîc, care pînă cînd, prin captarea izvoarelor din preajmă, asigură cu apă potabilă o parte din instituțiile publice și populație din sat, prin construcția sistemului de apeduct conectat la izvoarele captate, situate pe dealul Bălănești. Concomitent sunt desfășurate lucrări de construcție a sistemelor de canalizare și ulterior de epurare a apelor uzate, despre care se va comunica în informația prezentată de dl primar, Constantin David. În continuare s-a trecut în revistă unele aspecte privind numărul de izvoare și cota celor captate în localitățile din raioanele Călărași și Strășeni; numărul de rețele de apeducte pe localități prin captarea izvoarelor; modul de folosire a izvoarelor; factorii care condiționează starea cantitativă a apelor râului Bîc și afluenții lui; efectele folosinței apelor izvoarelor asupra stării râului Bîc și afluenții lui; consecințele ecologo-economice în urma folosinței apelor izvoarelor în localitățile din r. Călărași și Strășeni și propuse soluții spre soluționare (raportul se anexează). Întrebări n-au parvenit.

Au luat cuvînt:

Domnul **Victor Gori**, președintele CBB, cu propunerea de a lua act de prezentare și a propus de ascultat chestiunea a doua de pe ordinea de zi.

2. S-a ascultat:

Informația “**Cu privire la activitățile Consiliului sătesc Temeleuți privind desfășurarea lucrărilor de construcție a sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație a comunității. Amenajarea izvoarelor și alimentare cu apă a râului Bîc** ” prezentată de Domnul **Constantin David**, primarul satului Temeleuți, raionul Călărași. Dumnealui a menționat că localitatea este așezată într-o zonă pitorească cu o populație de 1417 locuitori, 62 copii frecventează grădinița, iar 130 - își fac studiile la gimnaziul din sat. Timp de 10 ani aceste instituții publice, precum și 90 gospodării s-au aprovizionat cu apă potabilă prin sistemul de apeduct conectat la izvorul râului Bîc. Timp de trei ani consiliul local lucrează în vederea aprovizionării întregii localității cu apă potabilă, sursa fiind izvoarele din dealul Bălănești. S-a elaborat proiectul tehnic și s-a obținut sursa de finanțare cu contribuția Centrului Național de Mediu și Agenției de Dezvoltare Regională Centru. Din 99 proiecte propuse spre finanțare, doar 5 au fost susținute, unul dintre care a fost cel de la Temeleuți. Scopul a fost de a aduce apă în sat de la alte izvoare, astfel, ca să eliberăm izvorul râului Bîc. Este necesar ca toți locuitorii satului să beneficieze de apă de calitate. La moment se desfășoară construcția apeductului, amenajate 4 izvoare cu un debit de 87 tone de apă în 24 ore. Acest volum

de apă, actualmente, se deversează direct în r. Bîc, pînă la conectarea la sistemul de apeduct. Construcția temporară este stopată, deoarece conform calculelor, pentru asigurarea completă a localității cu apă este necesar de un volum de 230 m.c. de apă. În acest scop trebuie de construit al 5-lea izvor. Dumnealui a menționat că lucrări au fost efectuate în intravilan pe 13 mii metri, ce-a ce cuprinde 90 % din teritoriu, apoi urmează conectările localnicilor. Este necesară construcția suplimentară a țevii de magistrală pe un segment de 1000 m. Paralel cu aceste lucrări se desfășoară și cele de construcție a sistemului de canalizare. Rețeaua de canalizare este construită pe un segment de 6 mii metri. S-au procurat 2 stații de pompare. În primăvară, sperăm să obținem surse financiare și pentru construcția stației de epurare a apelor uzate, amplasată la 10 metri de r. Bîc. În urma acestor realizări se va mări volumul de apă în r. Bîc. Concomitent cu aceste activități în satul Temeleuți se vor amenaja 3 izvoare existente cu aducerea apei direct în r. Bîc. Unul, situat lângă sat, deja este amenajat și prin sistem de drenaj, apa este adusă la rîu cu un debit de 10 tone în 24 ore. Apa din al doilea va fi adusă prin țevă la r. Bîc, iar al treilea este situat lângă r. Bîc. Concomitent în comunitate derulează și alte proiecte de ordin social. Se conlucrează în vederea atragerii investițiilor pentru construcția drumului pe un segment de 7 km, promovarea zonei izvorului r. Bîc prin scurgere liberă, includerea localității în rețeaua turistică. O problemă este și construcția traseului Temeleuți- Milești, raionul Nisporeni. Este necesară conlucrarea cu primarul acestei localități, unde sunt multe izvoare, apele unora dintre care ajung la r. Bîc.

Au luat cuvînt:

Domnul **Victor Gori**, președinte Consiliul de Bazin Bîc, a informat despre situația și gradul de poluare a r. Bîc în cursul inferior, după mun. Chișinău, în raionul Anenii Noi și a menționat că ar fi fost bine dacă ar fi adus o probă/sticlă de apă pentru a demonstra doar vizual, ne mai vorbind despre componența chimică și bacteriologică a apei din rîul Bîc la Anenii Noi.

3. S-a ascultat:

Informația **cu privire la inițiativa „+ 3 izvoare pentru rîu-în fiecare an”** prezentată de doamna **Ina Coșeru**, președinte Centrul Național de Mediu. Dumneaei menționează că această inițiativă nu se limitează la amenajarea a doar 3 izvoare, dar este bine de început de la 3 izvoare. La întâlnirea tinerilor din tabăra de vară, a. c. cu primarul mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă considera că problema poluării rîului Bîc în segmentul municipiului constă în lipsa de apă adusă din cursul superior al rîului. Consider că aceasta este o aberație oricum constatăm că în r. Călărași apa dispăre din rîu. Izvoarele sunt captate, construite iazuri. Este necesar să asigurăm un management adecvat, integrat a resurselor de apă. Se implementează un proiect care ține de întreg bazinul hidrografic, care cuprinde lucrări de mărire a volumului de apă în Călărași și Strășeni cu inițiativa elaborării politicii în acest domeniu la nivel de raion. De organizat mai multe ședințe și de evidențiat din care surse am putea să amenajăm izvoarele. În Anenii Noi să lucrăm cu toate localitățile care consumă apa pentru creșterea culturilor agricole, de găsit o alternativă. Să propunem alte culturi, cum ar fi introducerea salciei energetice crescută în lunca r. Bîc, nu în zona de protecție. În Anenii Noi s-a efectuat plantarea arborilor pe ambele maluri în segmentul Anenii Noi-Bulboaca (7+7= 14km) cu participarea a 700 tineri din instituțiile de învățământ din Anenii Noi, Bulboaca, Calfa și Roșcana. O

altă activitate este amenajarea izvorului pentru adăpatul vitelor în com Calfa, extinderea și în alte localități. Altă activitate constituie crearea centrelor de monitoring la nivel raional. Patru centre vor fi deschise la Călărași, Strășeni, Ialoveni și Anenii Noi, cu implicarea tinerilor din licee și gimnazii cu scopul asigurării monitorizării permanente a calității apei r. Bîc. Datele vor fi incluse în internet, creat siteul www.loveyourriver.md despre poluarea r. Bîc. Informația va fi introdusă permanent de tinerii din localitățile situate în bazin. De menționat și crearea sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare susținut financiar de ADR Centru și Fondul Ecologic Național. În Republică sunt construite sisteme de apeducte fără canalizare. E bine că în Temeleuți sunt ambele realizate și cheamă populația se se conecteze la ambele sisteme.

Au luat cuvînt:

Domnul **Victor Gori**, președinte Consiliul de Bazin Bîc s-a adresat către primarul s. Vălcineț, dl Alexandru Curmei referitor la bazinele acvatice situate pe cursul r. Bîc și situate pe teritoriul primăriei.

Domnul **Alexandru Curmei** a menționat că la cele două bazine și damba (digul) sunt proprietate privată, iar terenurile aparțin primăriei, aflate în litigiu și proces de judecată. Bazinele funcționează, apa este stopată și se folosește la irigare. Problema constă în gestionarea corectă a acestora, întreținute și amenajate. Irigarea nu putem s-o oprim. Sunt multe izvoare care trebuie reabilitate și adusă apa în r. Bîc. Problema este cu proprietarii. De inițiat această procedură poate chiar la nivel de Parlament.

Domnul **Mihai Mustea** a menționat că există Hotărârea Guvernului nr. 51 din 16.01.2007 privind unele măsuri de ameliorare a activității ramurii piscicole și de reglementare a modului de utilizare a iazurilor. Conform prevederilor legale, damba, în cazul dat, este proprietate privată, dar apa este proprietate a statului iar terenul – a primăriei. Proprietarii urmează să se conformeze la cadrul legal existent.

S-a hotărât:

1. A considera ilegale activitățile privind utilizarea izvoarelor prin captaj și folosirea apei în diverse activități în absența actelor permissive (autorizații) în unele localități din raioanele Călărași și Strășeni.
2. Se susține inițiativa „+ 3 izvoare pentru rîu-în fiecare an” și se propune Consiliilor raionale Călărași și Strășeni să examineze și să aprobe un act privind realizarea acestei inițiative.
3. Se propune Ministerului Mediului să inițieze elaborarea Regulamentului privind modul de folosire a izvoarelor.
4. Se propune Inspectoratului Ecologic de Stat să efectueze un control planificat privind starea și modul de utilizare a izvoarelor din Bazinul hidrografic Bîc, cu întreprinderea măsurilor respective în conformitate cu prevederile actelor legislative-normative în vigoare și atribuțiilor de competență.

5. Se propune Agenției “Apele Moldovei” să elaboreze un act normativ privind modul de gestionare a bazinelor de apă. Să prezinte la ședința CBB o comunicare privind starea bazinelor de apă situate în bazinul hidrografic Bîc și soluții spre soluționare.
6. A expedia procesul-verbal Ministerului Mediului, Comitetului districtului de bazin Nistru, Agenției “ Apele Moldovei”, Inspectoratului Ecologic de Stat, Consiliilor raionale Călărași și Strășeni pentru familiarizare.

S-a votat: unanim-12 voturi

Participanții la ședință s-au deplasat în teritoriu și s-au familiarizat cu starea de lucru privind amenajarea a 2 izvoare, care la moment direct alimentează râul Bîc.

Președinte:

Victor Gori

Secretar:

Ina Coșeru